

Тема:

«Методи генетичної роботи з тваринами»»

Виведення нових порід сільськогосподарських тварин здійснюється декількома шляхами, основними серед яких є:

1. Метод породної селекції – поліпшення умов годівлі та утримання, застосування цілеспрямованого відбору, підбору, а також інбридингу і в потрібному напрямку змінюються масиви аборигенних порід. Значну роль відіграють лідери та тварини з рекордними показниками продуктивності.
2. Завезення і пристосування відповідно до нових господарських і кліматичних умов більш продуктивних порід із інших країн і зон.
3. Витіснення порід, що не відповідають вимогам суспільства, методом поглинального схрещування. Відбувається заміщення аборигенної породи більш культурною, поліпшеною.
4. Найбільш складним і трудомістким методом виведення нових порід є відтворювальне або заводське схрещування. Воно передбачає шляхом поєднання спадковості декількох порід отримання тварин, які поєднують у певних співвідношеннях кращі якості вихідних порід.

Ознаки, що мають економічну цінність, називаються основними, а ознаки з побічною цінністю – другорядними. Всі ознаки відбору, особливо основні, мають складну генетичну природу.

Залежно від виду сільськогосподарських тварин до господарськи корисних ознак належать:

1. У молочному скотарстві основні ознаки умовно поділяють на продуктивні й технологічні. До продуктивних селекційних ознак належать: надій, жирність, білковість молока, відгодівельні та м'ясні якості, витрати корму на виробництво одиниці молочної й м'ясної продукції. До технологічних – придатність корів до машинного доїння, міцність конституції, стійкість до захворювань і стресів, норів тварин.

2. У м'ясному скотарстві основними ознаками є: зажиттєва оцінка відгодівельних та м'ясних показників (середньодобовий приріст, вік досягнення контрольної живої маси, витрати корму на 1 кг приросту, товщина м'язової тканини) і оцінка ознак м'ясної продуктивності на підставі контрольного забою потомства .

3. У свинарстві основними селекційними ознаками є відгодівельні та м'ясні якості, а також ті, що характеризують інтенсивність росту за даними контрольного вирощування.

4. У вівчарстві господарськи корисні ознаки диференціюються залежно від напрямку продуктивності порід овець: у тонкорунному вівчарстві основними ознаками є настриг чистої вовни, а також якість руна (товщина і довжина вовнових волокон, їх міцність, пружність, еластичність тощо); у напівтонкорунному вівчарстві – поєднання високої вовнової і м'ясної продуктивності; в шубному вівчарстві – розмір і якість шубної овчини; у смушковому вівчарстві – якість смушку і плодючість маток; м'ясосальному вівчарстві – розмір і форма курдюка, жива маса і міцність конституції; у м'ясо-вовно-молочному вівчарстві – показники вовнової, м'ясної та молочної продуктивності.

5. У птахівництві залежно від напрямку продуктивності порід, ліній і кросів основними ознаками є: у яєчному птахівництві – несучість, маса яйця, відтворювальні якості, жива маса, статева зрілість; в м'ясному птахівництві – жива маса курчат в 6-7-тижневому віці, витрати корму на 1 кг приросту, несучість, відтворні якості, збереженість молодняку, маса яйця

6. У конярстві основними ознаками є: показники жвавості та скакового класу, тип, гармонійність тілобудови, показники роботоздатності (верхові, рисисті – жвавість, витривалість; у ваговозів – вантажопідіймальність, швидкість руху з вантажем кроком і риссю, тяглова витривалість; у спортивних – здатність до виїздки, якість стрибка, жвавість і витривалість при роботі під вершником), молочна продуктивність, інтенсивність росту.

7. У звірівництві основними селекційними ознаками є такі: величина (довжина тіла або жива маса), якість опушення, загальне забарвлення волосяного покриву, відтворна здатність.

Сучасні досягнення селекції у різних тваринницьких галузях стосуються нових порід і типів тварин, а саме:

- молочне скотарство: українська чорно-ряба молочна, українська червоно-ряба молочна, українська червона молочна породи і внутрішньопородні та зональні типи;
- м'ясне скотарство: українська м'ясна, волинська м'ясна, поліська м'ясна, південна м'ясна;
- свинарство: полтавський заводський тип м'ясних свиней, полтавська м'ясна порода, червоно-пояса спеціалізована м'ясна лінія свиней, УВБ-1, УВБ-2;
- вівчарство: типи асканійських тонкорунних овець, м'ясо-вовнові інтенсивні типи овець;
- птахівництво: синтетичні лінії яєчних курей, кроси яєчних курей, аутосексні лінії птиці;
- конярство: українська верхова порода коней;
- рибництво: породи коропа – український рамчатий і український лускатний; коропо-карасеві гібриди.

Класичні методи селекції організмів

